

ДЕЦЕНТРАЛІЗАЦІЯ ВЛАДИ. РЕФОРМА МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ

**Володимир Гройсман,
Віце-прем'єр-міністр України – Міністр
регіонального розвитку, будівництва та
житлово-комунального господарства
України**

Успадкована система влади. Централізація

2

Концентрація влади в одній інституції

Максимальна передача фінансів “нагору”,
їх перерозподіл “вниз” в ручному режимі

Повна залежність територій від центру

Розбалансована система місцевого
самоврядування. Слабкі громади

Вирішення більшості питань через
корупційний чинник

Позиція Уряду з перших днів діяльності

3

- Децентралізація влади. Максимальна дерегуляція дозволів і послуг
- Передача більшості повноважень і ресурсів на рівень територіальних громад – сіл, селищ та міст
- Чітке розмежування повноважень як між різними органами місцевого самоврядування, так і між органами виконавчої влади та органами місцевого самоврядування. Принцип субсидіарності
- Відповідальність органів місцевого самоврядування перед виборцем і державою

Децентралізація та федералізація

4

Децентралізація:

- розширення можливостей і збільшення ресурсів **громади – села, селища, міста;**
- розвиток територій та добробут їх мешканців

Федералізація:

- централізація влади на рівні регіону;
- шлях до роз'єднання країни;
- слабкий рівень громад;

Концепція реформи місцевого самоврядування

5

Підготовлено та затверджено (розпорядження Уряду від 1 квітня 2014 р. № 333):

- відповідно до положень Європейської хартії місцевого самоврядування;
- на основі пропозицій вітчизняних експертів;
- з урахуванням позиції і досвіду міжнародних експертів;
- за погодженням представників органів місцевого самоврядування та асоціацій

Модель реформованої системи органів публічної влади на місцях

6

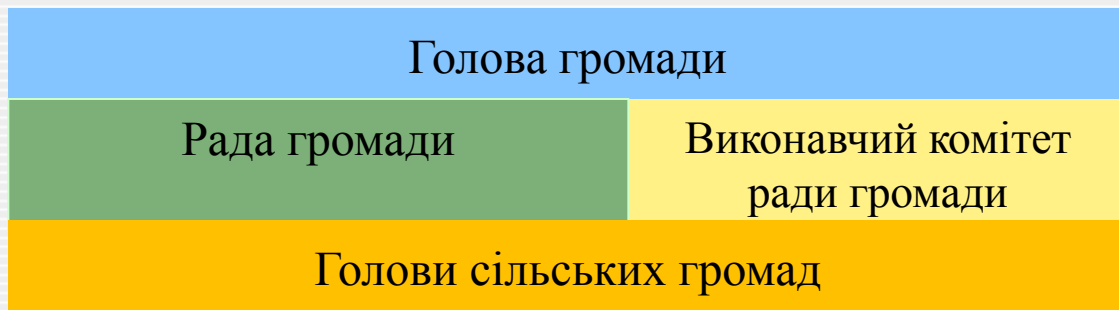
Рівень регіону

Рівень району

Рівень громади

Реформа: компетенції громад

7

Місцевий економічний розвиток

Розвиток та утримання місцевої інфраструктури

Планування розвитку території громади

Питання забудови території

Благоустрій території

Соціальна допомога

**Село, селище, місто:
основні сфери відповідальності**

Культура та фізична культура

Швидка мед. допомога, первинна охорона здоров'я

Середня, дошкільна та позашкільна освіта

Муніципальна міліція

Пасажирські перевезення на території громади

Житлово-комунальні послуги, утримання об'єктів комунальної власності

Реформа: компетенції району

8

Утримання
об'єктів спільної
власності
територіальних
громад району

Виховання та
навчання дітей у
школах-інтернатах
загального
профілю

**Район: основні сфери
відповідальності**

Транспортна
інфраструктура
районного
значення

Забезпечення
надання
вторинної медичної
допомоги

Реформа: компетенції регіону

9

Утримання
об'єктів спільної
власності
територіальних
громад регіону

Транспортна
інфраструктура
регіонального
значення

Розвиток
культури, спорту
та туризму

**Регіон:
основні сфери
відповідальності**

Планування
регіонального
розвитку

Спеціалізована
середня освіта

Спеціалізована
охорона здоров'я
(третинний
рівень)

Реформа: державні представництва

10

Контроль
за наданням адміністративних,
соціальних та інших послуг
громадянам та юр.особам

Координація
діяльності
усіх органів
влади в умовах
надзвичайного
стану

**Державні
представництва:
основні сфери
відповідальності**

Координація
діяльності
Територіальних
органів
виконавчої влади

Нагляд за законністю
в діяльності органів місцевого
самоврядування

Децентралізація фінансів. Пропозиції

11

ЗБІЛЬШЕННЯ ЧАСТКИ II КОШИКУ В МІСЦЕВИХ БЮДЖЕТАХ ДО 30%:

- Частина податку на доходи фізичних осіб (до 25%)
- Частина податку на прибуток підприємств (від 10% до 25%)
- Екологічний податок (частково)
- Єдиний податок (повністю)
- Земельний податок (повністю)
- Інші податки та збори

Децентралізація фінансів. Пропозиції

12

ІНШІ ЗАХОДИ ЩОДО ЗМІЦНЕННЯ МАТЕРІАЛЬНО-ФІНАНСОВОЇ ОСНОВИ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ:

- Виведення обслуговування витрат II кошика з казначейства (після стабілізації економічної ситуації)
- 100% фінансове забезпечення делегованих повноважень без відволікання власних доходів
- Можливість використання економії фінансових ресурсів місцевих бюджетів від кредитних коштів та лізингового обладнання для погашення відповідних кредитних ресурсів
- Вдосконалення системи бюджетного планування

ТРЬОХРІВНЕВА СИСТЕМА АДМІНІСТРАТИВНО- ТЕРИТОРІАЛЬНОГО УСТРОЮ:

- **У статті 133 (розділ ІХ)** чітко визначено адміністративно-територіальні одиниці: **регіони, райони, громади**
- Вводиться **визначення громади** (адміністративно-територіальна одиниця, яка включає один або декілька населених пункти (село, селище, місто), а також прилеглі до них території - **повсюдність**)

УТВОРЕННЯ ВИКОНАВЧИХ ОРГАНІВ РАЙОННИМИ ТА ОБЛАСНИМИ РАДАМИ

- **У статті 140 (розділ XI)** передбачено утворення виконавчих органів районними та обласними радами
- закріплено принцип **субсидіарності** при розмежуванні повноважень у системі органів місцевого самоврядування та їх виконавчих органів

Реформа: зміни до Конституції

15

ПОРЯДОК ФОРМУВАННЯ ВИКОНАВЧИХ ОРГАНІВ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ НА РАЙОННОМУ ТА ОБЛАСНОМУ РІВНІ

- **У статті 141** пропонується **обирати** обласними та районними радами **голів** відповідних **рад**, які **очолюють** та формують їх **виконавчі комітети**

Реформа: зміни до Конституції

16

МАТЕРІАЛЬНА ТА ФІНАНСОВА ОСНОВИ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ

- **У статті 142 (розділ XI):**
- закріплюється право місцевого самоврядування на частку загальнонаціональних податків
- фіксація того, що обсяг фінансів для органів місцевого самоврядування має відповідати їх повноваженням
- компенсація державою органам місцевого самоврядування витрат, що виникли внаслідок рішень органів державної влади

РОЗМЕЖУВАННЯ ВЛАСНИХ І ДЕЛЕГОВАНИХ ПОВНОВАЖЕНЬ

- **У статті 143 (розділ XI)** визначено розмежування повноважень ОМС. Пропонується не деталізувати в Конституції повноваження за рівнями, а визначити вичерпний їх перелік законом згідно з положеннями Концепції реформи місцевого самоврядування

Реформа: зміни до Конституції

18

ГОЛОВИ МІСЦЕВИХ ДЕРЖАВНИХ ПЕРЕДСТАВНИЦТВ

- **У статті 118 (розділ VI)** замість місцевих держадміністрацій вводиться поняття голів державних представництв

Реформа: зміни до Конституції

19

ПОВНОВАЖЕННЯ ГОЛІВ РАЙОННИХ ТА ОБЛАСНИХ ДЕРЖАВНИХ ПРЕДСТАВНИЦТВ

- **У статті 119 (розділ VI)** визначені повноваження голів державних представництв:
 - нагляд за відповідністю актів органів місцевого самоврядування Конституції та законам України;
 - координація роботи територіальних органів центральних органів виконавчої влади;
 - координація роботи усіх органів влади на місцях в умовах надзвичайного та воєнного стану

Реформа: зміни до Конституції

20

ВИЛУЧЕННЯ ПОВНОВАЖЕНЬ ВЕРХОВНОЇ РАДИ, ЯКІ НЕ Є ПОЛІТИЧНИМИ

- призначення чергових та позачергових виборів до органів місцевого самоврядування
- утворення і ліквідація районів, встановлення і зміна меж районів і міст, віднесення населених пунктів до категорії міст, найменування і перейменування населених пунктів і районів (**стаття 85, розділ IV**) – передача цього повноваження Кабінету Міністрів

Реформа: першочергові кроки

21

Підготовка законодавчих актів у розвиток Концепції реформи:

- про місцеве самоврядування (нова редакція);
- про співробітництво територіальних громад;
- про добровільне об'єднання територіальних громад;
- про місцеві державні представництва;
- Бюджетний кодекс

Децентралізація адміністративних послуг:

- послуги державної реєстраційної служби (реєстрація нерухомості, бізнесу, об'єднань громадян тощо)
- послуги державної архітектурно-будівельної інспекції

Реформа: наступні кроки

22

Прийняття
відповідних
змін до
Конституції та
низки законів

2014:
Завершення
підготовки
законодавчої
бази реформи

Січень-
вересень 2015:
перехідний
період

Жовтень 2015:
Вибори на
новій
територіальній
основі

**Ми завжди відкриті до обговорення
реформи та шляхів
її реалізації**